БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

НА ВНИМАНИЕТО НА: **Изх. №: 049 / 21.07.2026 г.**

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА Р. БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА РУМЯНА ПЕТРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА КЪМ 52-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА Р. БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ ДО:

ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА КЪМ 52-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА Р. БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА ИВА ПЕТРОВА
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА НА Р. БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА РОСИЦА КАРАМФИЛОВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ОТНОСНО: Становище на БГВЕА относно Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, сигнатура 52-602-01-22 от дата 10/07/2026

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ,
УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА КЪМ НС,

С настоящото писмо излагаме колективното становище на Българска ветроенергийна асоциация (БГВЕА) относно входирания в Народно събрание законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, сигнатура 52-602-01-22 от дата 10/07/2026. БГВЕА подкрепя усилията за транспониране на Директива (ЕС) 2023/2413 и ускоряване развитието на възобновяемата енергия, като счита, че за постигането на тези цели са необходими допълнителни прецизирания на предложената нормативна рамка.

Основни предложения на БГВЕА:

- Премахване на ограниченията пред споразуменията за закупуване на възобновяема енергия (PPA) от оперирaщите вятърни централи чрез възможност ВЕИ производители с изтекли договори за компенсиране с премия да търгуват извън организиран борсов пазар;

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

- Прецизиране на текстовете, касаещи правилното транспониране на Директива (ЕС) 2023/2413 по отношение на зоните за ускорено внедряване на енергия от обекти за производство на електрическа енергия от вятър;
- Определяне на Министерството на енергетиката като координиращ орган при изготвянето не зоните за ускорено внедряване на енергия, в съответствие с ресорните му компетенции;
- Удължаване на сроковете за валидност на предварителния договор от 3 на 5 години за присъединяване за обекти за производство на енергия от вятър.

По-долу излагаме подробно нашите предложения, както и аргументираната ни мотивация за необходимостта от тези редакции, а именно:

I. Насърчаване на споразуменията за закупуване на възобновяема енергия, §1, т.1;

Предвижда се насърчаване на използването на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от ВЕИ. Споразуменията са реален пазарен механизъм, който от една страна насърчава ВЕИ производството, а от друга, осигурява дългосрочно зелена енергия на предвидими ценови нива за бизнеса. В предложените изменения и допълнения чрез §1, т.1 в чл. 2 и чл. 6 от ЗЕВИ намират отражение изискванията на Директивата във връзка с улесняване използването на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници до равнище, което е в съответствие с определената национална цел.

Бихме искали да обърнем внимание, че към настоящия момент за сектора на вятърната енергия съществуват нормативни ограничения, които на практика възпрепятстват сключването на дългосрочни споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници. Причината е в действащите ограничения по чл. 100, ал. 4 и ал. 5 от Закона за енергетиката. Съгласно чл. 100, ал. 4 от Закона за енергетиката производителите на електрическа енергия са задължени да сключват сделки на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Изключение от това изискване е предвидено единствено за производители от ВЕИ, чиито обекти са въведени в експлоатация след 1 януари 2019 г. (чл. 100, ал. 5).

Тази разпоредба на практика ограничава производителите на електроенергия от вятър, въведени в експлоатация преди 1 януари 2019 г.(които съставляват 99% от всички вятърни мощности в страната), да сключват такива споразумения за закупуване на електрическа енергия. С цел създаване на реални условия за развитие на пазара на споразумения за закупуване на възобновяема енергия, както и за осигуряване на възможност за предлагане на по-предвидими и структурирани дългосрочни продукти за доставка на зелена електроенергия на потребителите, БГВЕА предлага изключението от чл. 100, ал. 4 да бъде разширено и да обхване всички производители на електрическа енергия от възобновяеми източници, чиито договори за компенсиране с премии са изтекли. Предлагаме чрез ПЗР на ЗЕВИ да се включи следната промяна в чл. 100, ал. 5 от Закона за енергетиката:

(5) Алинея 4 не се прилага за сделки с електрическа енергия, които се сключват при условията и по реда на чл. 119, ал. 1 и 2, както и за сделки, сключени от производители на

електрическа енергия от възобновяеми източници, чиито договори за компенсиране с премии са изтекли, или чиито обекти са въведени в експлоатация след 1 януари 2019 г., както и за сделки, сключени от оператори на съоръжения за съхранение на електрическа енергия, присъединени след 1 февруари 2023 г.

Други ключови мерки за насърчаване на използването на споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници са свързани с премахването на компенсациите за небитовите потребители. Тези компенсации намаляват стимула за сключване на дългосрочни договори, тъй като ограничават мотивацията на потребителите да търсят пазарни решения за управление на ценовия риск. Липсата на подобни договори затруднява развитието на възобновяемите енергийни източници и ограничава възможностите за предвидимост както за инвеститорите, така и за потребителите. Хеджирането на риска чрез дългосрочни договори при ясни и устойчиви пазарни условия, независими от временни и непазарни държавни интервенции, може да осигури по-голяма стабилност в условията на динамична геополитическа и енергийна среда.

II. Промени, касаещи транспонирането на чл. 15в от Директива (ЕС) 2023/2413 - зони за ускорено внедряване на обекти за производство на електрическа енергия от вятър

Съгласно мотивите на Законопроекта се цели допълване на изискванията на Директивата за развитие на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, включително насърчаване на участието на местните общности в реализацията на енергийни проекти в тези зони. Актуализират се сроковете по чл. 22 от ЗЕВИ за издаване на разрешения, включително за издаване на разрешението за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация, за обекти, изграждани в зоните.

1. §4, т. 2 – 4 от законопроекта

В чл. 5, ал. 3, се предлага създаване на нова т. 6: „възможностите за многоцелево използване на съответната зона, включително съвместяване на проектите за енергия от възобновяеми източници.“. В чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, в основния текст след думата „зоните“ се добавя „които трябва да са достатъчно хомогенни“, като дефиницията на „достатъчно хомогенна зона“ е „зона с еднакви или много сходни характеристики и свойства на елементите на средата, което позволява да бъдат третирани като едно цяло“.

Прави се и следното допълнение в чл. 5, ал. 6, маркирано в син цвят:

„В плана по ал. 2 се определят правила за зоните, включително относно ефективните смекчаващи мерки, които трябва да бъдат предприети при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда. **Правилата по изречение първо следва да бъдат насочени към специфичните особености на всяка идентифицирана приоритетна зона, към вида или видовете технологии за енергия от възобновяеми източници, които трябва да**

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

бъдат въведени във всяка зона, и към установеното въздействие върху околната среда. Спазването на тези правила и прилагането на подходящи смекчаващи мерки при развитието на отделните проекти води до презумпцията, че проектите не са в нарушение на тези разпоредби, без да се засягат чл. 31 и 31а от Закона за биологичното разнообразие и чл. 81 от Закона за опазване на околната среда“

Разбираме, че предложените законодателни изменения транспонират текстовете на Директивата, но за нас дефиницията „достатъчно хомогенна зона“ не е съвсем ясна, както и какви ще са критериите за определяне на хомогенност на зоните.

Наред с това за БГВЕА е силно притеснителен и некоректно използваният от Директивата текст, с който се въвеждат възможности за многоцелево използване на съответната зона, включително съвместяване на проектите за енергия от възобновяеми източници. Първо, съгласно Параграф (27) от нея многоцелевото използване включва съвместяване на проекти за ВЕИ с други видове ползване на територията, а предложеният текст се разбира като съвместяване на различни технологии за ВЕИ, което не следва да е обект на План за приоритетни зони само за ускорено внедряване на проекти за вятърна енергия. В директивата изискването за многоцелево използване се въвежда и в друг член – чл. 15б, ал. 3. „Държавите членки благоприятстват многоцелевото използване на зоните, посочени в параграф 1. Проектите за енергия от възобновяеми източници са съвместими с вече съществуващите употреби на тези зони“ и се отнася към друго изискване на Директивата, а именно **Картографиране на зоните, необходими за националния принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г.**, а не към Плана за приоритетни зони.

В допълнение към гореописаното още по-нецелесъобразни за нас са и предложенията за допълнения в чл. 5, ал. 6 относно „специфичните особености на всяка идентифицирана приоритетна зона към вида или видовете технологии за енергия от възобновяеми източници, които трябва да бъдат въведени във всяка зона“. В ЗЕВИ, в чл. 5, ал. 2, ясно е разписано, че в Плана по ал. 2 се определят приоритетни зони за развитие единствено на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.

Това, както и всички промени в §4, т. 2 – 4, ни навежда на мисълта, че се предвижда в зоните за вятърна енергия да бъдат включени и други технологии за ускорено внедряване. В тази връзка, бихме искали още на ранен етап категорично да възразим срещу подобна промяна и настояваме тези текстове да бъдат отхвърлени, тъй като технологията, която има най-нисък ръст на развитие у нас е вятърната. Според данни на „ЕСО“ ЕАД, между края на 2024 г. и края на 2025 г. соларният капацитет е нараснал от 4 568 MW до 5 984 MW – увеличение от около 31%. Капацитетът на батериите се е разширил от 86 MW до 1 181 MW, което представлява ръст от над 1 280%. Вятърният капацитет се е увеличил незначително – от 711 MW до 715 MW, или приблизително с 0,7%. Това показва структурен дисбаланс - системата се развива бързо по отношение на соларната енергия и съхранението, и следва приоритетно да се ускори въвеждането и развитието на вятърната енергия. Затова Планът по чл. 5, ал. 2 следва да предвижда само и единствено ускорено внедряване на вятърната енергия в определените зони с цел постигане на балансиран микс и понижаване на цените на електрическата енергия.

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

2. § 18 и § 4, т. 6: отмяна на ал. 7-8 от чл. 5 и преместване на разпоредбите за съкратени срокове за обекти в зони за ускорено внедряване в чл. 22, ал. 10

Предлаганите изменения предвиждат преместване на разпоредбите, регламентиращи съкратените срокове за административни процедури при проекти в зони за ускорено внедряване, от чл. 5 в чл. 22, ал. 10 от ЗЕВИ. БГВЕА разбира необходимостта от систематичното им място в рамките на разпоредбите, свързани с административното обслужване, доколкото промяната не води до изменение на самите срокове и права.

Въпреки липсата на смислова промяна в законовите текстове, а само систематичното им разместване, бихме искали да обърнем внимание, че към настоящия момент законовото задължение за създаване и функциониране на центрове за административно обслужване към всяка община не е ефективно реализирано. Поради това преместването на тези разпоредби изцяло в чл. 22, който поставя конкретни изисквания към дейността на тези центрове, създава риск от практическа неприложимост на предвидените съкратени срокове.

С оглед на необходимостта от гарантиране на ефективното прилагане на облекчените процедури по Директива БГВЕА счита, че разпоредбите, касаещи съкратените срокове **следва да бъдат запазени в чл. 5 до момента, в който центровете за административно обслужване бъдат реално създадени и започнат ефективно да изпълняват функциите си.** Едва след това систематичното им преместване в чл. 22 би било обосновано.

3. § 4., т. 7, (14) от законопроекта спрямо актуализация на Плана

БГВЕА счита, че е необходимо прецизиране на предложените текстовете в законопроекта в § 4., т. 7, (14), касаещи актуализирането на Плана за приоритетни зони. Настояваме за изрично добавяне на възможност за неговото преразглеждане при наличие на нови обстоятелства, включително нови защитени зони и територии, актуални данни за миграционни потоци, както и актуализирана информация относно състоянието и развитието на електропреносната и електроразпределителната мрежа.

БГВЕА предлага алинея 14 на чл. 5 да придобие следния вид:

(14) Планът по ал. 2 се преразглежда периодично, при целесъобразност, ***при наличие на нови обстоятелства (нови защитени зони,/територии/, актуални данни за миграционни потоци, актуализирани данни за електропреносната/разпределителна мрежи),*** *както и при актуализация на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България,* ***но не по-рядко от веднъж на три години****.*

Предлаганото допълнение цели да гарантира, че Планът ще остане актуален и ще отразява динамичните промени в нормативната, екологичната, техническата и енергийната среда. Изричното включване на възможност за актуализация при настъпване на съществени промени ще осигури по-голяма предвидимост, ефективност и обективност при планирането на развитието на ВЕИ проектите.

С оглед на стратегическия характер на Плана и необходимостта той да отразява актуалното състояние на енергийната система и териториалните ограничения, БГВЕА счита, че следва да бъде въведен и минимален период за неговото преразглеждане – не по-рядко от веднъж на три години. Този срок осигурява необходимия баланс между необходимостта от актуалност на документа и избягването на прекомерна административна тежест при чести промени.

4. Други предложения, касаещи чл. 5 от ЗЕВИ:

Отварянето на разпоредбите на чл. 5 от ЗЕВИ налага редакции и в други текстове, така че националната рамка да отрази коректно целите и терминологията на Директива (ЕС) 2023/2413.

- **Наименование на Плана по чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ**

На първо място следва да се отбележи, че още на ниво наименование на плана по чл. 5, ал. 2 не е използвано коректното понятие спрямо Директивата. В действащия текст е заложено „План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“, което не отразява в достатъчна степен ключовия елемент на Директивата – „ускорено внедряване“. Съгласно чл. 15в от Директивата държавите членки следва да приемат планове за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. В този смисъл коректното наименование на документа в българското законодателство следва да бъде**: „План за определяне на зони за ускорено внедряване на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия**“. Всяко друго наименование крие риск от погрешни интерпретации.

- **Прецизиране на институционалната рамка при разработването на Плана - чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ**

БГВЕА предлага промяна, която цели ясно разпределение на институционалната отговорност при разработването на Плана по чл. 5 от ЗЕВИ, като координиращата функция бъде възложена на министъра на енергетиката с оглед на неговата секторна компетентност по чл. 4, ал. 1 от ЗЕВИ и чл. 4 от Закона за енергетиката, както и фактът, че четири от общо петте точки на чл. 5, ал. 2 са с ресор МЕ.

БГВЕА предлага следната редакция в чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ:

„(2) Министърът на енергетиката разработва План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, съгласуван с министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на транспорта и съобщенията и министъра на земеделието и храните разработват.“

Определянето на зони за ускорено внедряване на вятърна енергия е стратегически процес, който трябва да отчита възможностите за интегриране на нови мощности в електроенергийната система, наличния мрежови капацитет, необходимостта от балансиране и

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

изпълнението на националните цели за възобновяема енергия. Министерството на енергетиката разработва Интегрирания план в областта на енергетиката и климата и носи основната отговорност за изпълнението на националните ангажименти в областта на енергийния преход.

Възлагането на координиращата функция на министъра на енергетиката не ограничава правомощията на останалите компетентни министри. Предвиденото съгласуване гарантира пълноценното отчитане на изискванията за опазване на околната среда, устройственото планиране, транспортната инфраструктура и земеделските територии, като същевременно осигурява по-ясно разпределение на отговорностите и по-ефективно прилагане на Директива (ЕС) 2023/2413Необходимо е преразглеждане на действащите ал. 3, ал. 4 и ал. 5 от чл. 5 на ЗЕВИ, в които са поместени текстове, които не са приложими към вятърната енергия и на практика създават регулаторен формализъм, възпрепятстващ изработването на План, който да насърчи приоритетното развитие на вятърната енергетика:

- **Член 5, ал. 3, т. 2 от ЗЕВИ**

Този текст въвеждда изискването при разработването на плана да се отчита „потенциала за производство на електрическа енергия от вятърна енергия в съответните зони“. Освен че това изискване не присъства в Директивата, то води до риск от неправилна класификация на територии – както чрез включване на зони с неблагоприятни ветрови режими (напр. силно турбулентни и поривисти ветрове), така и чрез изключване на райони с икономически реализуем ветрови потенциал. Утвърдените международни практики в областта използват комплексен подход, при който за всеки потенциален проект за вятърен парк индивидуално се анализира, включително чрез измерване на място за период от минимум 12 месеца, различни параметри като средногодишна скорост на вятъра, плътност на енергийния поток, вертикален профил и срязване на вятъра, интензитет и честота на турбулентност, поривистост, релефни и орографски особености, както и локални метеорологични условия. Също така, технологиите динамично се развиват и в зависимост от тях се променят и параметрите, при които проектите стават икономически реализуеми. Поради тази причина БГВЕА настоява за отпадане на член 5, ал. 3, т. 2 от ЗЕВИ, тъй като необосновано се въвеждат ограничения при изготвянето на План за приоритетни зони.

- **чл. 5, ал. 4 от ЗЕВИ**

В чл. 5, ал. 4 се прави директен препис на текстове от Директивата, без да се взима предвид, че това е план само за един вид ВЕИ енергия – вятърна, и следва недвусмислено да се отразяват спецификите на тази технология, като например невъзможността за изграждане на покриви на сгради или на площи със съществуваща транспортна инфраструктура. Действащият текст на алинея 4 по-скоро отразява спецификите на фотоволтаичната енергия, като определя при определянето на зоните в плана да се разглеждат с приоритет изкуствени и застроени площи, като покриви на сгради, площи със съществуваща транспортна инфраструктура, зони за паркиране, площадки за отпадъци, промишлени зони, индустриални паркове, кариери,

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

изкуствени водни басейни и резервоари, урбанизирани територии (населени места и селищни образувания), нарушени терени, включително насипища, хвостохранилища, депа за отпадъци, както и земи с влошено качество, които не може да се използват в селското стопанство. Текстът не отразява и действащи нормативни ограничения (съгласно Наредба № 14 от 15 юни 2005 г.). за изграждане на ветрогенератори на територите на населени места и зони на отстояние до 500 m от границите им. Поради тези причини, БГВЕА настоява ал. 4 да бъде заличена;

- **Чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ**

БГВЕА настоява и за редакция на ал. 5 на чл. 5, която неоснователно натоварва Плана с ограничения върху зони, които са извън Натура 2000 и Националната екологична мрежа (Натура 2000 + резервати и национални паркове). Направен е и грешен превод на Директивата като вместо „големите миграционни маршрути на птици“, в българското законодателство се залага „установени миграционни коридори“. Въпреки привидната смислова близост, двете понятия имат огромни разминавания от гледна точка на орнитоложката наука. Докато „големите миграционни маршрути“ представляват ограничен брой мащабни, международно признати направления на сезонна миграция с континентален обхват, „установените миграционни коридори“ могат да обхванат всички зони за преминаване, независимо от концентрацията, което би дало възможност в Плана за приоритетни зони неоснователно да се изключат големи зони, които не са в конфликт с биоразнообразието и противоречат на смисъла на Директивата. В ал. 5 се *споменават* ***и трайно затревени територии, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области****, с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези зони, като покриви на сгради, паркинги или транспортна инфраструктура*. Това дава основание на експертите да извадят от обхвата на Плана за ускорено внедряване зони с ограничения, съгласно Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г., въпреки че е с изтекло действие и се базира на неактуални данни, неприложими към настоящия момент.

Алинея 5 на чл. 5 следва да придобие следната редакция:

(5) В плана по ал. 2 се определят зоните, в които производството на електрическа енергия не се очаква да има значително въздействие върху околната среда *с оглед на особеностите на зоната, като се:*

1. използват всички подходящи инструменти и бази данни, за да се определят зоните, включително картографиране на чувствителните области за дивата флора и фауна;

2. изключват защитени зони и защитени територии от Националната екологична мрежа, ~~установените~~ големите миграционни ~~коридори~~ маршрути на птици, ~~горски и трайно затревени територии, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области, с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези зони, като покриви на сгради, паркинги или транспортна инфраструктура~~;

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

III. Удължаване на срока на валидност на становището за присъединяване. Предложение на БГВЕА за удължаване и на срока на предварителния договор за присъединяване от 3 на 5 години.

БГВЕА напълно подкрепя удължаването на срока на валидност на становището за присъединяване по отношение на производителите на електрическа енергия от вятърна енергия от три на девет месеца от предоставянето на гаранцията по чл. 29, ал. 1 чрез предложена промяна в чл. 26, ал. 3 от ЗЕВИ с § 19 от Законопроекта. В тази връзка възниква необходимостта от съотнасяне на новия правен режим с т.нар. „заварени случаи“, т.е. прилагането на измененията на ЗЕВИ по отношение на производителите, които към датата на влизане в сила на предлаганите промени имат издадени становища за присъединяване.

С оглед на горното предлагаме в ПЗР на ЗИД на ЗЕВИ да се запише следният текст:

§ 50. Издадените към датата на влизане в сила на този закон становища за присъединяване на производители на електрическа енергия от вятърна енергия са валидни до девет месеца от предоставяне на гаранцията по чл. 29, ал. 1.

Тук бихме искали да обърнем внимание и на необходимостта от удължаване на срока на предварителните договори за присъединяване за ветроенергийни проекти от 3 на 5 години. Мярка, която е подкрепена и от Електроенергийния системен оператор ЕАД, с оглед спецификите на процеса по изграждане на ветроенергийни проекти, който е значително по-дълъг от този за други ВЕИ технологии. БГВЕА предлага следната промяна в текста на чл. 26, ал. 6 от ЗЕВИ, касаеща удължаване на срока на предварителния договор за присъединяване на ветроенергийни обекти от три на пет години:

Чл. 26, ал. 6 от Закона за енергията от възобновяеми източници се изменя така:

След текста „срокът на предварителния договор е две години“ се добавя запетая и следният текст: “а за обекти за производство на енергия от вятър – пет години“.

Ветроенергийните проекти се отличават със значително по-дълъг подготвителен и инвестиционен цикъл в сравнение с други ВЕИ технологии. Например, извършване на мониторинг на птици и прилепи, както и измерване на вятърния потенциал, което продължава минимум 12 месеца, както и задължителната преценка от необходимост от ОВОС по реда на чл. 91 и сл. от ЗООС и в почти всички случаи се извършва пълна процедура по оценка на въздействието по реда на ЗООС. Също така, тъй като вятърните проекти се изграждат извън границите на населените места се изисква изменение на общите устройствени планове и одобрение на нови подробни устройствени планове.

Практиката на членовете на БГВЕА показва, че само прединвестиционният етап обичайно продължава между две и четири години, а при административно или съдебно обжалване срокът допълнително се удължава с още година. През този период, собствениците на проектите инвестират значителни средства без да имат сигурност дали, къде и при какви условия съответният проект ще бъде присъединен към електропреносната или електроразпределителната мрежа.

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
+ 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, СОФИЯ 1000

Поради тази причина, настоящото законодателство предвижда по-дълг, тригодишен срок на предварителните договори за вятърните централи. Според изискването на чл. 26, ал. 7 от ЗЕВИ, в този срок, инвеститорът следва да има разрешение за строеж за проекта, за да подаде искане за сключване на окончателен договор. Това разрешение за строеж се предхожда от горепосочените изменения на устройствените планове и завършена процедура по ОВОС. Тези процедури на практика е трудно да бъдат завършени в законоустановения тригодишен срок на предварителния договор и затова настояваме удължаването му на 5 години.

Удължаването на срока на пет години отчита обективната продължителност на развитието на ветроенергийните проекти и осигурява необходимата предвидимост относно условията и възможността за присъединяване, без да се ограничават или заобикалят приложимите екологични и устройствени процедури. Промяната ще намали риска предварителният договор да изтече поради обстоятелства извън контрола на инвеститора и ще създаде по-ясна и практически приложима рамка за инвестиции във вятърна енергия.

С оглед на всички аргументи, изложени по-горе в нашето становище, БГВЕА счита, че предложените изменения представляват необходима стъпка за премахване на съществуващи регулаторни бариери и постигане на националните и европейските цели за декарбонизация в съответствие с Директива (ЕС) 2023/2413. Асоциацията остава на разположение за предоставяне на допълнителна информация, както и организиране на среща с членовете на Комисия по енергетика към Народно събрание.

С уважение,

Миглена Стоилова
Председател на Управителния съвет на БГВЕА